

Fylgiskjal 1. með svarbréf Stjórnar Brunavarna Árnassýslu við erindi sveitarstjórnar Skeiða- og Gnúpverjahrepps til stjórnar Brunavarna Árnassýslu er varðar kostaðarskiptingu aðildarfélganna dagsett 3. júlí 2024.

Samantekt greina úr helstu laga og reglugerðum er lúta að brunavörnum.

Hér fyrir neðan eru greinar laga og reglna sem stuðst er við í svarbréfi þessu. Einnig eru þar vefslóðir inná lögina og reglurnar til frekari rýni.

Lög um Brunavarir nr. 75 / 2000

<https://www.althingi.is/lagas/nuna/2000075.html>

1. grein um markmið.

Markmið laga þessara er að vernd líf og heilsu manna, eignir og umhverfi með því að tryggja fullnægjandi eldvarnir, forvarnir og viðbúnað við eldsvoðum og mengunaróhöppum á landi.

2. grein um gildissvið.

„Lögin gilda um eldvarnir og slökkvistörf vegna eldsvoða og viðbúnað við mengunaróhöppum á landi (nema kveðið sé á um annað í lögum þessum). Lögin gilda enn fremur um björgun á fastklemmdu fólki úr mannvirkjum og farartækjum með sérhæfðum björgunarbúnaði.

10. grein um ábyrgð sveitarstjórna.

Sveitastjórn hver í sínu umdæmi ber ábyrgð á starfsemi slökkviliðs og framkvæmd eldvarnaeftirlits. Sveitarfélag ber kostnað af þessari starfsemi.

11. grein um starfssemi slökkviliðs (segir meðal annars).

- Sveitarfélagi er skylt að sjá um að starfsemi slökkviliðs fullnægi kröfum samkvæmt lögum þessum og reglugerðum settum á grundvelli þeirra.

- Sveitarfélögum ber að sjá um að nægilegt vatn og vatnsprýstingur sé fyrir hendi til slökkvistarfs og fyrir sérstakan slökkvibúnað þar sem hans er krafist, t.d. úðakerfi í meiriháttar byggingum. Í sveitarfélagi þar sem vatnsöflun er erfið skal leita annarra lausna til að tryggja nauðsynlegar brunavarnir.

- Björgun á fastklemmdu fólki úr mannvirkjum og farartækjum með sérhæfðum björgunarbúnaði skal vera eitt af verkefnum slökkviliðs samkvæmt lögum þessum.

12. grein um eldvarnaeftirlit sveitarfélaga (segir meðal annars).

Eldvarnaeftirlit sveitarfélaga er sú starfsemi slökkviliðs sem hefur eftirlit með því að framfylgt sé ákvæðum laga og reglna um brunavarnir.

15. grein um slökkviliðsstjóra (segir meðal annars).

Sveitarstjórn ræður slökkviliðsstjóra. Slökkviliðsstjóri ræður annað starfslið slökkviliðsins. Í forföllum slökkviliðsstjóra er varaslökkviliðsstjóri yfirmaður slökkviliðs.

16. grein um skyldur slökkviliðsstjóra.

- Slökkviliðsstjóri hefur eftirlit með því í sínu umdæmi að farið sé eftir lögum þessum og reglugerðum sem settar eru samkvæmt þeim. Hann hefur umsjón með öllum tækjum slökkviliðs og eftirlit með virkni brunahana í umdæminu í samráði við rekstraraðila viðkomandi vatnsveitu.

- Slökkviliðsstjóri stjórnar slökkvistarfi við eldsvoða og hefur stjórn á vettvangi við mengunaróhöpp á landi. Við þessi störf eru löggæslulið og opinberir eftirlisaðilar undir yfirstjórn slökkviliðsstjóra. Lögregla sér slökkviliði fyrir greiðum aðgangi að vettvangsstað, stöðvar umferð um nærliggjandi götur, girðir af svæði sem slökkvilið þarf til að gegna störfum sínum, verndar brunarústir sem rannsaka þarf eða bjarga.

- Slökkviliðsstjóri skal tilkynna án tafar mengunaróhöpp til heilbrigðiseftirlits.

- Slökkviliðsstjóra ber að sjá um fræðslu slökkviliðsmanna og þjálfun þeirra í brunavörnum, (Björgunarstörfum), og viðbrögðum við mengunaróhöppum og að haldnar séu reglubundnar æfingar slökkviliðs.

- Slökkviliðsstjóri vinnur brunavarnaáætlun, sbr. 13. gr., á starfssvæði sínu og leggur hana fyrir sveitarstjórn.

17. grein um hæfi og löggildingu slökkviliðsmanna.

- Slökkviliðsmenn sem sækja um löggildingu til að starfa sem slökkviliðsmenn skulu hafa lokið námi fyrir slökkviliðsmenn við Brunamálaskólann eða hlotið sambærilega menntun. Jafnframt skulu þeir hafa gegnt slökkvistarfi eða starfað við brunavarnir að aðalstarfi að lágmarki í eitt ár samfellt eða starfað í hlutastarfi í slökkviliði að lágmarki í fjögur ár. Húsnæðis- og Mannvirkjastofnun veitir slíka löggildingu.

- Slökkviliðsmenn sem stunda reykköfun skulu hafa staðist læknisskoðun, þrekpróf og aðra mælingu líkamsástands samkvæmt því sem nánar er kveðið á um í reglugerð.

- Ráðherra skal að fenginni tillögu Húsnæðis- og Mannvirkjastofnunar setja reglugerð um menntun og önnur skilyrði til að öðlast löggildingu, um reglubundna læknisskoðun vegna reykköfunar og um réttindi og skyldur slökkviliðsstjóra og slökkviliðsmanna.

20. grein um sérstaka heimild slökkviliðs.

- Slökkviliðsstjóri og eftirlitsmenn hans geta, hvernær sem er og án sérstakrar heimildar, krafist þess að fá aðgang að húsnæði og öllum þeim stöðum til skoðunar og eftirlits, þar á meðal myndatöku, þar sem skoðunar eða eftirlits er þörf samkvæmt lögum þessum.

- Aðgangur skv. 1. mgr. Að íbúðarhúsi sem tekið hefur verið í notkun skal ákveðinn með úrskurði dómara nema fyrir liggi samþykki eiganda eða forráðamanns húsnæðisins um

aðgang, sbr. þó 3. mgr. Úrskurður skal liggja fyrir svo fljótt sem verða má en eigi síðar en innan þriggja sólarhringa frá því að beiðni um aðganga er lögð fram í héraðsdómi.

- Hafi eigandi eða forráðamaður neitað slökkviliðsstjóra eða eftirlitsmönnum hans um aðgang að húsnæði, eða ekki næst í hann þarf eitt af eftirfarandi skilyrðum að vera fyrir hendi svo að slökkvilið geti farið fram á úrskurð dómara:

- a. samsetning íbúa í húsnæði veldur áhyggjum, t.d. vegna búsetu barna og viðkvæmra hópa,
- b. grunur leikur á að húsnæðinu hafi verið breytt án leyfis,
- c. grunngerð húss, svo sem stærð, tegund, byggingarefni eða byggingarár, veldur aukinni áhættu að mati slökkviliðs,
- d. grunur er um að brunavörnum sé verulega áfátt í húsnæði,
- e. húseigandi eða forráðamaður ógnar öryggi annarra að mati slökkviliðs eða,
- f. húsnæði ber með sér að það þurfi viðhald.

- Heimilt er að fara inn í íbúðarhús skv. 2 mgr. án dómsúrskurðar ef rökstuddur grunur leikur á að íbúar séu í hættu þar inni og bið eftir dómsúrskurði myndi ógna lífi íbúa.

- Heimilt er að fara inn í atvinnuhúsnæði þar sem búseta fer fram án úrskurðar dómara, sbr. c-lið 1. mgr. 12. gr.

- Aldrei má ganga lengra við beitingu heimilda 1.-5. mgr. en þörf er á hverju sinni.

- Heimilt er slökkviliði, lögreglu eða þeim sem þessir aðilar kveða til að fjarlægja hvern þann sem truflar slökkvistarf eða gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja starf slökkviliðs.

- Slökkviliði er heimilt að veita aðstoð við slökkvistarf eða viðbrögð við mengunaróhappi utan eigin umdæmis. Slökkviliðsstjóri ákveður hverju sinni hvernig aðstoð er veitt án þess að brunavörnum í umdæmi slökkviliðs sé stofnað í hættu að hans mati. Það sveitarfélag sem aðstoðar nýtur greiðir kostnað við hana. Verði ágreiningur um kostnað skal hann ákveðinn af dómkvöddum matsmönnum.

34. grein um refsingar.

- Brot gegn lögum þessum og reglugerðum settum í samkvæmt þeim varða sektum. Séu sakir miklar varða brot fangelsi allt að tveimur árum nema þyngri refsing liggi við samkvæmt öðrum lögum.

- Nú er brot framið í starfsemi lögaðila og má þá gera lögaðilanum fésekt skv. II. kafla almennra hegningalaga. Lögaðili ber ábyrgð á greiðslu sektar sem starfsmaður hans er dæmdur til að greiða vegna brota á lögum þessum, enda séu brot hans framin í starfi hans hjá lögaðilanum.

34. grein a. um stjórnvaldsekt slökkviliðsstjóra.

- Slökkviliðsstjóri getur lagt stjórnvaldssektir á einstaklinga og lögaðila sem brjóta gegn ákvæðum 23. og 24 gr.

- Stjórnvaldssektir geta numið frá 10.000 kr. til 10.000.000 kr.

- Við ákvörðun sekta skal m.a. taka tillit til alvarleika brots, hvað það hefur staðið lengi, samstarfsvilja hins brotlega aðila og hvort um ítrekað brot er að ræða. Jafnframt skal líta til þess hvort ætla megi að brotið hafi verið framið í þágu hagsmuna lögaðila.

Slökkviliðsstjóra er heimilt að ákveða hærri sektir hafi aðili hagnast á broti eða brot verið framið í hagnaðarskyni.

- Gjaldldagi stjórnvaldssektar er 30 dögum eftir að ákvörðun um sektina var tekin. Hafi stjórnvaldssekt ekki verið greidd innan 15 daga frá gjalddaga skal greiða dráttarvexti af fjárhæð sektarinnar frá gjalddaga. Ákvörðun slökkviliðsstjóra um stjórnvaldssekt er aðfararhæf og renna sektir í ríkissjóð að frádregnum kostnaði við álagningu og innheimtu. Um ákvörðun og útreikning dráttarvaxta fer eftir lögum um vexti og verðtryggingu.

- Stjórnvaldssektum skal beitt óháð því hvort lögbrot eru framin af ásetningi eða gáleysi.

-Aðili máls getur einungis skotið ákvörðun um stjórnvaldssekt til dómstóla.

Málshöfðunarfrestur er þrjú mánuðir frá því að ákvörðun var tekin. Málskot frestar aðför.

Reglugerð nr. 747/2018 um starfsemi slökkviliða.

Hér eru settar fram nokkrar greinar úr reglugerðinni til þess að varpa ljósi á starfsemi slökkviliða.

<https://island.is/reglugerdir/nr/0747-2018>

1. gr. Markmið.

-Markmið með reglugerð þessari er að tryggja að sérhvert sveitarfélag, eitt eða í samvinnu við önnur, hafi slökkvilið sem er þannig skipulagt, búið, mannað, menntað og þjálfað að það geti leyst af hendi með fullnægjandi hætti þau verkefni sem því eru falin lögum samkvæmt. Jafnframt er það markmiðið að slökkvilið sé skipulagt og stærð þess ákvörðuð út frá þeirri áhættu sem til staðar er í sveitarfélaginu.

- Markmið reglugerðarinnar er að skilgreina lágmarkskröfur um tækjakost, húsnæði og mannafla slökkviliða, svo og um vatnaöflun til slökkvistarfa. Jafnframt er það markmið reglugerðarinnar að skilgreina lágmarkskröfur um búnað og þjálfun slökkviliðsmanna vegna mengunaróhappa á landi og vegna björgunar á fastklemmdu fóki úr mannvirkjum

og farartækjum. Brunavarnaáætlun, sbr. 13. gr.laga um brunavarnir, skal lýsa hvernig slökkvilið uppfyllir ákvæði reglugerðar þessarar.

3. gr. Lögbundin verkefni slökkviliða.

Verkefni slökkviliða eru:

1. Vatnsöflun og slökkvistarf utanhúss.
2. Slökkvistarf innanhúss og reykköfun.
3. Viðbrögð við mengunar- og eiturefnaslysum, eiturefnaköfun.
4. Björgun á fastklemmdu fólki úr mannvirkjum og farartækjum.
5. Eldvarnir og forvarnir, þ.m.t. eftirlit með einkabrunavörnum, sbr. reglugerð um eldvarnir og eldvarnaeftirlit.

8. gr. Upplýsingagjöf og skráning gagna.

- Húsnæðis- og mannvirkjastofnun getur krafði sveitarfélög um nauðsynlegar upplýsingar um stöðu brunavarna og búnað og starfsemi slökkviliðs í sveitarfélaginu.
- Slökkviliðsstjóri skal sjá til þess að Húsnæðis- og mannvirkjastofnun séu fyrir 1. maí ár hvert sendar upplýsingar um rekstur slökkviliðsins og búnað í samræmi við leiðbeiningar stofnunarinnar. Jafnframt skal slökkviliðsstjóri sjá til þess að eldvarnaeftirlitsskoðanir og útköll séu færð í rafrænan gagnagrunn í samræmi við leiðbeiningar Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar.

10. gr. Rannsókn og skráning slysa og óhappa.

- Slökkvilið skal halda skrá yfir öll slys og óhöpp sem verða í starfsemi slökkviliða hvort sem þau valda óvinnufærni starfsmanns eða ekki. Slökkvilið skal fyrir 1. maí ár hvert veita Húsnæðis- og mannvirkjastofnun yfirlit yfir skráð slys og óhöpp.
- Húsnæðis- og mannvirkjastofnun getur rannsakað slys og óhöpp sem falla undir 1. mgr. óháð rannsókn annarra aðila.

12. gr. Verkefni útkallslíðs.

Verkefni útkallseiningar slökkviliðs eru:

- a. Að hafa með höndum viðbúnað við eldsvoðum og slökkva eld sem verður laus og/eða fyrirbyggja bráða hættu á að eldur verði laus á starfssvæði slökkviliðsins og hafa auk þess eftirlit með því að nægjanlegt slökkvivatn fái úr vatnsveitu eða vatnsbólum.
- b. Að hafa með höndum viðbúnað við mengunaróhöppum á landi, þ.m.t. í ám og stöðuvötnum, og stöðva útbreiðslu efna frá mengunaróhappi á landi eða fyrirbyggja bráða hættu á að slíkt atvik verði.
- c. Björgun á fastklemmdu fólki úr mannvirkjum og farartækjum með sérhæfðum björgunarbúnaði.
- d. Að sjá til þess að fólk sem þarf að rýma húsnæði sitt vegna slyss, sbr. a-c-lið, sé skráð, komið í húsaskjól og því sinnt eftir þörfum.

Tryggja skal að önnur verkefni sem slökkviliði er falið að vinna samkvæmt brunavarnaáætlun sveitarfélagsins rýri ekki viðbragðsgetu slökkviliðsins.

13. gr. Hæfniskröfur útkallsliðs.

Þeir sem ráðnir eru til starfa í útkallslið slökkviliðs skulu fullnægja eftirtöldum skilyrðum:

1. Hafa góða líkamsburði, vera andlega og líkamlega heilbrigðir, reglusamir og háttvísir, hafa góða sjón og heyrn, rétta litaskynjun og vera ekki haldnir lofthræðslu eða innilokunarkennd.
2. Hafa iðnmenntun sem nýtist í starfi slökkviliðsmanna eða sambærilega menntun og reynslu.

Í undantekningartilvikum má víkja frá skilyrðum 2. tölul. 1. mgr. hjá slökkviliðum sem falla undir c-lið 1. mgr. 15. gr. reynist ekki unnt að fá menn til starfa sem uppfylla skilyrði um iðnmenntun eða sambærilegt.

Ekki má fela slökkviliðsmanni að sinna útkallsstarfi nema hann hafi lokið viðeigandi grunnnámi í Brunamálaskólanum eða hafi sambærilega menntun sem Húsnæðis- og mannvirkjastofnun metur jafngilda. Byrjendur, sem hafið hafa störf í slökkviliði en ekki lokið grunnnámi, mega þó gegna útkallsstarfi undir leiðsögn fullmenntaðra slökkviliðsmanna, sbr. reglugerð um Brunamálaskólann og réttindi og skyldur slökkviliðsmanna.

Reykkafarar slökkviliðs skulu uppfylla skilyrði reglugerðar um reykköfun.

Stjórnandi í útkallsliði skal hafa lokið stjórnendanámi í Brunamálaskólanum eða hafa sambærilega menntun sem Húsnæðis- og mannvirkjastofnun metur jafngilda.

14. gr. Þjálfun útkallsliðs.

Útkallslið skal vera þannig mannað og hjá því skal vera nægjanleg þekking og reynsla til þess að það ráði við slökkvistarf í þeirri áhættu sem er í sveitarfélaginu.

Gæta skal þess að útkallslið viðhaldi hæfni sinni með reglubundnum æfingum og sé þannig undirbúið til að takast á við verkefni slökkviliðsins.

Nánar er fjallað um þjálfun og menntun slökkviliðsmanan í reglugerð nr. 1246/2022 um Brunamálaskólann og í reglugerð nr. 1088/2013 um reykköfun.

15. gr. Skipulag slökkviliðs.

Í brunavarnaáætlun skal sýnt fram á mannaflapörf slökkviliðsins. Sé ekki sýnt fram á að annað sé nægjanlegt skal miða við eftirfarandi lágmarksfyrirkomulag á rekstri slökkviliðs:

- a. Yfir 15.000 íbúar í einstöku þéttbýli á starfssvæði slökkviliðs: Slökkvilið með fastri mannaðri sólarhringsvakt slökkviliðsmanna á slökkvistöð.
- b. Yfir 5.000 íbúar á starfssvæði slökkviliðs: Slökkvilið þar sem slökkviliðsmenn eru á vakt á slökkvistöð á dagvinnutíma. Utan þess tíma er slökkviliðið mannað af slökkviliðsmönnum í hlutastarfi sem ekki hafa fasta viðveru á slökkvistöð en eru skyldugir til að mæta í útköll eftir skilgreindu skipulagi.
- c. Undir 5.000 íbúar á starfssvæði slökkviliðs: Slökkvilið er mannað af slökkviliðsmönnum í hlutastarfi sem ekki hafa fasta viðveru á slökkvistöð en eru skyldugir til að mæta í útköll eftir skilgreindu skipulagi.
- d. Í þéttbýli með fleiri en 300 íbúum skal vera útkallseining, nema sýnt sé fram á annað í brunavarnaáætlun.

Húsnæðis- og mannvirkjastofnun getur sett leiðbeiningar um skipulag slökkviliðs, þ.m.t. um mat á mannaflapörf slökkviliðs og viðmiðanir um útreikning á þeim tíma sem slökkviliðið er laust og tiltækt.

17. gr. Boðun og útkall.

Slökkviliðsstjóri skal viðhalda upplýsingum um boðun og útkall hjá Neyðarlínu. Hann skal gefa Neyðarlínunni hverju sinni upplýsingar um hverjir veiti viðtöku beiðnum um aðstoð ásamt upplýsingum um þá þjónustu sem í boði er, menntunar- og þjálfunarstig þeirra sem hana veita og tækjabúnað sem tiltækur er.

Slökkviliðin skulu útvega slökkviliðsmönnum móttökutæki sem getur tekið við boðum frá Neyðarlínu. Neyðarlínan skal senda útkallsboð með sannanlegum og rekjanlegum hætti.

Þeir starfsmenn Neyðarlínu sem svara neyðarsímtölum vegna útkalla slökkviliðs skulu hafa fengið fræðslu um starfsemi slökkviliða.

18. gr. Húsnæði – slökkvistöð.

Húsnæði slökkviliða skal vera í sérstöku brunahólfi minnst EI60 þar sem ekki fer fram önnur starfsemi en sú sem tilheyrir slökkviliðinu. Við slökkvistöð skal vera brunahani.

20. gr. Útkallslið og útkallseiningar.

Þegar útkall verður ber slökkviliðsstjóra skylda til að senda nægjanlegt afl á vettvang til að bregðast við á fullnægjandi hátt. Slökkviliðsstjóri skal setja saman útkallslið sem getur veitt nægjanlegt viðbragð við slysum og atvikum sem slökkviliði ber að sinna samkvæmt lögum um brunavarnir. Stærð útkallsliðs tekur mið af áhættum í sveitarfélaginu, verkefnum, sbr. 3. gr., og skiptingu þess í útkallssvæði, sbr. 16. gr.

Útkallseining skal að lágmarki vera mönnum einum fullmenntuðum stjórnanda og nægjanlega mörgum slökkviliðsmönnum til að manna nauðsynleg hlutverk og búnað í útkallinu, sbr. m.a. reglugerð um reykköfun. Sýna skal fram á í brunavarnaáætlun með áhættugreiningu og útreikningum miðað við m.a. þörf fyrir reykköfun, vatn og tækjabúnað í litlum, meðal og stórum áhættum og/eða útköllum hvernig útkallseiningar slökkviliðs eru samsettar og hversu margar þær eru. Sé ekki sýnt fram á að annað sé nægjanlegt skal við skipulagningu slökkviliðs miðað við eftirfarandi lágmarksfjölda slökkviliðsmanna í útkallseiningu:

1. Vatnsöflun og slökkvistarfar utanhúss:
 - a. Vatnsnotkun: tveir.
 - b. Vatnsöflun: einn.
 - c. Stjórnandi: einn.
2. Slökkvistarfar innanhúss og reykköfun á útkallssvæði 1:
 - a. Reykköfun: þrjú.
 - b. Vatnsöflun: einn.
 - c. Stjórnun: einn.
3. Slökkvistarfar innanhúss og reykköfun á útkallssvæði 2, 3 og 4 og viðbrögð við mengunar- og eiturefnaslysum, eiturefnaköfun:
 - a. Reykköfun: fimm.
 - b. Vatnsöflun: einn.
 - c. Stjórnun: einn.
4. Ef forsenda slökkvistarfs í sveitarfélaginu byggist að einhverju leyti á notkun körfubíls eða tankbíls þarf að bæta við eftirfarandi mannskap sem þarf til að sinna þeim tækjum:
 - a. Körfubíll: einn.
 - b. Tankbíll: einn.
5. Björgun á fastklemmdu fólki, lágmarksviðbúnaður:
 - a. Klippur og þess háttar: þrjú.
 - b. Stjórnun: einn.

Stjórnandi á vettvangi skal ávallt meta út frá aðstæðum hversu marga slökkviliðsmenn þarf til að annast viðkomandi verkefni. Ef aðstæður á vettvangi eru þannig að lágmarksviðbúnaði skv. 1. mgr. er ekki náð metur stjórnandi hvort forsvanlegt er að hefja aðgerðir.

21. gr. Fjöldi slökkviliðsmanna í útkallsliði slökkviliðs.

Lágmarksfjöldi slökkviliðsmanna í útkallsliði slökkviliðs skal ákveðinn í brunavarnaáætlun sveitarfélags út frá áhættum í sveitarfélaginu, sbr. 22. gr. Að lágmarki skal þó miðað við að í stærri aðgerðir komi innan 30 mín.:

- a. 1 slökkviliðsstjóri,
- b. 4 stjórnendur og
- c. 16 almennir slökkviliðsmenn.

Ef slökkviliðsmenn eins slökkviliðs eru staðsettir á mörgum stöðvum skal koma fram í brunavarnaáætlun mat á líkum þess að tvö útköll komi á sama tímabili. Húsnæðis- og mannvirkjastofnun skal gefa út leiðbeiningar um mat á líkum og hvenær óhætt sé að skilja svæði eftir mann- og búnaðarlaust.

Fjöldi slökkviliðsmanna sem tilheyra einni slökkvistöð/útstöð má aldrei vera minni en ein útkallseining (4-7 manns eftir þjónustuflokki), sbr. þó undantekningu í 4. mgr. 6. gr., c-lið 1. mgr. 15. gr. og 2. mgr. 15. gr.

22. gr. Einkennisfatnaður slökkviliðsmanna.

Slökkviliðsmenn skulu að jafnaði ganga í einkennisfatnaði við störf sín. Húsnæðis- og mannvirkjastofnun skal gefa út leiðbeiningar um einkennisfatnað slökkviliða að fenginni umsögn Félags slökkviliðsstjóra.

23. gr. Búnaður til slökkvistarfs og annarra starfa slökkviliðs.

Slökkvilið skal hafa til umráða fullnægjandi búnað til að geta sinnt verkefnum sínum.

Lágmarksbúnaður skal ákveðinn í brunavarnaáætlun sveitarfélags en skal þó aldrei vera minni en lágmarksbúnaður skv. leiðbeiningum Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar.

Búnaður slökkviliðs skal hafa mikið rekstraröryggi. Til búnaðar teljast bílar, dælur, slöngur og önnur tæki og tól til notkunar við slökkvistarf ásamt búnaði til notkunar við bráðamengun og björgun fólks úr mannvirkjum og farartækjum.

Allur búnaður slökkviliðs skal að lágmarki uppfylla ákvæði þeirra ÍST EN staðla sem taldir eru upp í viðauka I við reglugerð þessa. Sé keyptur búnaður sem framleiddur er eftir öðrum stöðlum skal búnaðurinn einnig uppfylla ÍST EN staðlana. Ætíð skal miða við nýjustu útgáfu staðalsins.

Á svæðum þar sem ekki er hægt að útvega nægjanlegt vatn án fyrirvara til slökkvistarfs skal slökkviliðið geta tekið með sér nægjanlegt vatn á tönkum, þannig fyrirkomid að dæling rofni ekki.

Allur búnaður skal geymdur, þrífinn og honum viðhaldið í samræmi við leiðbeiningar framleiðanda.

Húsnæðis- og mannvirkjastofnun setur leiðbeiningar um lágmarksbúnað slökkviliða. Stofnunin getur jafnframt gefið út leiðbeiningar um afskriftir og úreldingu búnaðar.

24. gr. Persónuhlífar og vinnuvernd.

Fylgja skal ákvæðum laga um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum við framkvæmd starfa slökkviliðs. Slökkviliðsmenn skulu fá nauðsynlegar persónuhlífar til að sinna þeim störfum sem krafist er af þeim.

Þegar keyptar eru persónuhlífar skal eingöngu velja búnað sem uppfyllir kröfur í gildandi stöðlum og reglugerðum.

25. gr. Fjarskipti.

Slökkvilið skal þannig búið að fjarskipti sem nauðsynleg eru til að slökkvistarfi geti farið fram á árangursríkan og tryggan hátt jafnt innan slökkviliðs sem við aðra björgunaraðila, s.s. lögreglu og Neyðarlínu.

26. gr. Skyndihjálp.

Slökkvilið skal hafa búnað og þjálfun til að geta veitt skyndihjálp.

Reglugerð um Brunamálaskólann nr. 1246/2022.

Í Reglugerðinni er meðal annars fjallað um skilyrði til ráðningar til slökkviliða og hvernig menntun þeirra skuli háttað.

7. gr. Inntökuskilyrði.

Námið við Brunamálaskólann er fyrir einstaklinga sem eru starfandi í slökkviliðum.

Þeir sem ráðnir eru til starfa sem slökkviliðsmenn skulu fullnægja eftirtöldum skilyrðum:

1. Hafa góða líkamsburði, vera andlega og líkamlega heilbrigðir, reglusamir og háttvísir, hafa góða sjón og heyrn, rétta litaskynjun og vera ekki haldnir lofthræðslu eða innilokunarkennd.
2. Hafa að lokinni reynsluráðningu aukin ökuréttindi til að stjórna ökutækjum sem eru hjá viðkomandi slökkviliði.
3. Hafa iðnmenntun sem nýtist í starfi slökkviliðsmanna eða sambærilega menntun og reynslu.

Víkja má frá einu eða fleiri skilyrðum í 2. mgr. vegna þeirra sem gegna slökkvistarfi eða starfa við brunavarnir samkvæmt 2. tölul. 2. gr. reynist ekki unnt að fá menn til starfa sem uppfylla framangreind skilyrði.

Endurráðning í starf slökkviliðsmanna miðast við það að þeir standist þær kröfur sem fram koma í þessum kafla.

Heimilt er að leyfa öðrum viðbragðsaðilum sem koma að slökkvistarfi að sitja einstaka námskeið á vegum Brunamálaskólans.

9. gr. Menntun slökkviliðsmanna.

Menntun slökkviliðsmanna samkvæmt reglugerð þessari er fólgin í bóklegu námi og verklegri starfsþjálfun. Nám slökkviliðsmanna skiptist í eftirfarandi þætti:

1. Grunnám slökkviliðsmanna.
2. Framhaldsnám slökkviliðsmanna.
3. Nám eldvarnaeftirlitsmanna.
4. Nám stjórnenda á vettvangi.
5. Nám slökkviliðsstjóra og varaslökkviliðsstjóra.
6. Endurmenntun.

Námið er metið á grundvelli hæfnikrafna sem gerðar eru til starfsins og tilgreindar eru í námskrá Brunamálaskólans sem skal staðfest af fagraði skólans.

10. gr. Grunnám slökkviliðsmanna.

Eftirfarandi námsgreinar eru ávallt kenndar í grunnnámi slökkviliðsmanna við Brunamálaskólann sem taka mið af lögbundnum verkefnum slökkviliða og skal námið nánar útfært í námskrá skólans:

1. *Utan- og innanhús slökkvistarf og reykköfun:* Að loknu námi skal slökkviliðsmaðurinn vera hæfur til slökkvistarfa utanhúss og innanhús. Hann skal vera hæfur til að annast vatnsöflun, reyklosun og reykköfun. Hafa þekkingu á þróun innanhússbruna og vera hæfur til að aka stórum sem smáum ökutækjum í forgangsakstri og undir álagi.
2. *Björgun á fastklemmdu fólki úr mannvirkjum og faratækjum:* Að loknu námi skal slökkviliðsmaðurinn vera hæfur til björgunar fólks úr bíflökum og úr mannvirkjum.
3. *Viðbrögð við mengunar- og eiturefnaslysum og efnaköfun:* Að loknu námi skal slökkviliðsmaðurinn vera hæfur í til að beita réttum viðbrögðum við mengunarslysum og eiturefnaslysum.

Í námskrá er heimilt að útfæra grunnnámið með mismunandi leiðum svo það þjóni slökkviliðsmönnum í bæði aðal- og aukastarfi, sbr. 2. gr.

12. gr. Nám eldvarnaeftirlitsmanna.

Allir þeir slökkviliðsmenn sem sinna eldvarnaeftirliti skulu hafa lokið námi sem eldvarnaeftirlitsmaður I eða sambærilegu námi. Menntun starfsmanna eldvarnaeftirlits skal vera í samræmi við þá þjónustu sem slökkvilið skal veita samkvæmt brunavarnaáætlun viðkomandi sveitarfélags.

Námið skiptist í eftirfarandi þrjá hluta og skal nánar útfært í námskrá:

1. *Eldvarnaeftirlitsmaður I:* Grunn nám fyrir eldvarnaeftirlitsmenn þannig að þeir geti unnið við almennt eldvarnaeftirlit.
2. *Eldvarnaeftirlitsmaður II:* Framhaldsnám fyrir eldvarnaeftirlitsmenn þannig að þeir geti starfað sjálfstætt að sérhæfðu eldvarnaeftirliti svo sem að annast lokaúttektir. Áður en námið er hafið skal viðkomandi hafa lokið fyrsta hluta.
3. *Eldvarnaeftirlitsmaður III:* Framhaldsnám fyrir þá sem stjórna og bera ábyrgð á eldvarnaeftirliti sveitarfélaganna. Áður en námið er hafið skal viðkomandi hafa lokið fyrsta og öðrum hluta.

Reglugerð um reykköfun nr. 1088/2013.

<https://island.is/reglugerdir/nr/1088-2013>

Markmið reglugerðarinnar er að tryggja öryggi þeirra sem stunda reykköfun og tekur hún til reykköfunar hjá slökkviliðum við slökkvistarf, mengunaróhöpp og æfingar. Einnig gildir hún um reykköfunarbúnað, menntun, þjálfun og skyldur reykkafara og um almennt öryggi við reykköfun.

3. gr. Skilgreiningar.

Heit æfing: Æfing í reykköfun í umhverfi þar sem líkt er eftir raunverulegum húsbruna.

Reykköfun: Athafnir slökkviliðs þegar loft undir þrýstingi er notað til öndunar við slökkvistarf í afmörkuðu rými eða þar sem mengunaróhapp hefur orðið, þ.m.t. efnaköfun.

Reykköfunaráætlun: Áætlun um framkvæmd reykköfunar sem gerð er með hliðsjón af ákvæðum XI. kafla laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.

Reykköfunarbúnaður: Allur búnaður sem notaður er við reykköfun, þ.e. hlífðarbúnaður, reykköfunartæki eins og þau eru skilgreind í stöðlunum ÍST EN 136 og ÍST EN 137, lofthylki og fjarskiptabúnaður.

Reykköfunartími: Sá tími sem líður frá því er reykkafari hefur vinnu með reykköfunartæki þar til hann er kominn aftur í umhverfi þar sem ekki er þörf á reykköfunartækjum, þ.e. þar sem mengun er undir viðmiðunarmörkum um andrúmsloft á vinnustað, sbr. reglugerð nr. 390/2009 um mengunarmörk og aðgerðir til að draga úr mengun á vinnustöðum.

Stjórnandi reykkafara: Sá sem leiðir framkvæmd reykköfunar á vettvangi.

Þjónustuaðilar brunavarna: Þeir sem hafa starfsleyfi Mannvirkjastofnunar sem þjónustuaðilar brunavarna í samræmi við ákvæði 38. gr. a laga nr. 75/2000 um brunavarnir.

5. gr. Skráning slysa og óhappa.

Slökkvilið skal halda skrá yfir öll slys og óhöpp sem verða við reykköfun hvort sem þau valda óvinnufærni starfsmanns eða ekki. Slökkvilið skal fyrir 1. mars ár hvert veita Mannvirkjastofnun yfirlit yfir skráð slys og óhöpp.

6. gr. Kröfur til gæða reykköfunarbúnaðar.

Allur hlífðarbúnaður slökkviliðsmanna skal að lágmarki uppfylla ákvæði reglugerðar nr. 914/2009 um hlífðarbúnað slökkviliðsmanna og reglur nr. 501/1994 um gerð persónuhlífa.

Reykköfunartæki skulu að lágmarki uppfylla ákvæði nýjustu útgáfu eftirfarandi ÍST EN staðla:

- a. ÍST EN 136 Öndunarfærahlífar - Heilgrímur - Kröfur, prófun, merking.
- b. ÍST EN 137 Öndunarfærahlífar - Séröndunarbúnaður með samþjöppuðu lofti í opinni hringrás - Kröfur, prófun, merking.

Reykköfunartæki sem falla undir þá staðla sem tilgreindir eru í 2. mgr. skulu vera CE-merkt í samræmi við gildandi reglur þar um.

Reykköfunartæki skulu hafa skráningarnúmer sem skulu fylgja tækjunum meðan þau eru í notkun þannig að unnt sé að tryggja rekjanleika tækjanna og einstakra hluta þeirra.

Lofthylki skulu uppfylla ákvæði reglna Vinnueftirlits ríkisins um þrýstibúnað, nr. 571/2000.

Allur nýr reykköfunarbúnaður skal uppfylla kröfur þessarar greinar. Notkun reykköfunarbúnaðar sem er kominn fram yfir tilgreindan endingartíma er bönnuð.

8. gr. Rekstur reykköfunarbúnaðar.

Reykköfunarbúnaður skal skoðaður og lagfærður og hlífðarbúnaður þrífinn eftir hverja notkun samkvæmt leiðbeiningum framleiðanda. Þá skulu reykköfunartæki yfirfarin sérstaklega að lágmarki á 12 mánaða fresti. Reykköfunartæki í notkun skulu ekki sjaldnar en á tveggja ára fresti skoðuð af þjónustuaðila brunavarna, sbr. reglugerð nr. 1067/2011 um þjónustuaðila brunavarna.

Mannvirkjastofnun getur látið innsigla reykköfunarbúnað sem stofnunin telur óhæfan til notkunar eða þarfnast viðgerðar og skal hún halda skrá um slíkar aðgerðir. Í slíkum

tilvikum ber slökkviliðsstjóra að sjá til þess að búnaðurinn sé tafarlaust sendur til þjónustuaðila brunavarna og er öðrum en Mannvirkjastofnun eða þjónustuaðila óheimilt að rjúfa innsiglið.

Reykköfunarbúnaður sem ekki er í notkun og uppfyllir ekki kröfur reglugerðar þessarar eða reglugerðar um hlífðarbúnað slökkviliðsmanna skal geymdur aðskilinn frá búnaði sem er í notkun.

9. gr. Loftpressa til hleðslu á öndunarlofti og loftgæði.

Mælíbúnaður og loftpressa, þ.m.t. uppsetning og aðstaða, skal vera yfirfarin og samþykkt af Mannvirkjastofnun.

Loftpressa skal uppfylla ákvæði staðalsins ÍST EN 1012 Þjöppur og lofttæmidælur - Öryggiskröfur - Hluti 1: Þjöppur.

Loftpressa skal vera búin síum og skiljum er hreinsa úr öndunarloftinu raka, olíu og önnur óhreinindi í föstu, fljótandi eða loftkenndu formi, þannig að hreinleiki loftsins uppfylli skilyrði þessarar greinar. Loftpressa skal einnig vera búin kælibúnaði til að draga úr myndun hættulegra efnasambanda vegna hita. Loftpressur skulu búnar neyðarrofa við áfyllingarstað.

Sogrör véldrifinnar loftpressu skal þannig staðsett að engar líkur séu á því að hún geti dregið til sín útblástursloft aflvélar eða aðrar skaðlegar lofttegundir.

Öndunarloft sem ætlað er til reykköfunar skal uppfylla staðalinn ÍST EN 12021, Öndunarfærahlífar - þrýstiloft fyrir öndunarbúnað. Þó skal öndunarloft ekki innihalda meira af skaðlegum efnum en svarar til eftirtalinna rúmmálshlutfalla, mælt við eina loftþyngd og 20°C:

- a. CO₂ koltvísýringur: 300 ppm.
- b. CO kolmónoxíð: 10 ppm.
- c. NO+NO₂ köfnunarefnisoxíð: 0,5 ppm.

Taka skal sýni af öndunarlofti frá loftpressu við uppsetningu búnaðarins og þegar gerðar eru breytingar á búnaðinum. Þá skal eigi sjaldnar en á 12 mánaða fresti taka sýni af öndunarlofti frá loftpressu í rekstri. Mæla skal magn efna í öndunarloftinu með viðurkenndum hætti af þjónustuaðila brunavarna. Mannvirkjastofnun skal hafa aðgang að niðurstöðum mælinga og getur framkvæmt eigin mælingarnar.

Við áfyllingu á lofthylki skal fylgja reglum Vinnueftirlits ríkisins um áfyllingastöðvar fyrir gashylki, nr. 140/1998, og leiðbeiningum framleiðanda.

Áfylling á lofthylki skal eingöngu framkvæmd af starfsmanni sem hefur fengið nauðsynlega fræðslu um lofthylki og verið leiðbeint um hættur sem geta fylgt starfinu. Áður en fyllt er á lofthylki skal athuga dagsetningu prófunarmerkingar og skoða vandlega ástand lofthylkis og loftloka. Ekki skal fylla loft á lofthylki sem komið er fram yfir dagsetningu um næstu skoðun.

Halda skal skrá yfir rekstur loftpressu og áfyllingar á lofthylki. Mannvirkjastofnun gefur út leiðbeiningar um rekstur loftpressu.

11. gr. Lágmarksskilyrði til reykköfunar.

Hver sá sem reykkafar skal uppfylla öll eftirfarandi skilyrði:

- a. Vera fullra 20 ára.
- b. Hafa lokið námi í reykköfun, sbr. 13. gr., eða sambærilegu námi og viðhaldið þjálfun sinni með æfingum í samræmi við ákvæði 12. gr.
- c. Hafa staðist með fullnægjandi hætti heilbrigðiskröfur í samræmi við ákvæði 15. gr.

12. gr. Reykköfunaræfingar.

Fjöldi verklegra æfinga í reykköfun hjá slökkviliðum skal vera að lágmarki sex á hverju ári og tímalengd þeirra að lágmarki samtals 25 klst. Af sex æfingum skulu þrjár þeirra vera reykköfunaræfingar, þar af ein heit reykköfunaræfing. Þá skulu þrjár æfingar vera efnaköfunaræfingar, þar af ein með hættulegum efnum.

Æfingar í reykköfun skulu endurspegla helstu áhættur eins og þær eru skilgreindar í brunavarnaáætlun viðkomandi sveitarfélags.

Við æfingar í reykköfun skulu tveir leiðbeinendur tilnefndir til að stjórna æfingunni. Þeir skulu hafa náð 25 ára aldri, hafa a.m.k. tveggja ára starfsreynslu sem reykkafarar og eiga að baki a.m.k. 125 klst. í reykköfun og reykköfunaræfingum. Skal annar leiðbeinandinn hafa reykköfunarréttindi í gildi.

Heitar æfingar og æfingar með hættulegum efnum skulu fara fram á æfingasvæði sem er útbúið fyrir slíkar æfingar og heilbrigðisnefnd hefur veitt starfsleyfi fyrir í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 785/1999 um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem getur haft í för með sér mengun. Þó er heimilt að nýta hús til æfinga hafi aðfærsla vatns og öryggi allra viðstaddra verið tryggt sem og tilskilin leyfi fengin í samræmi við viðeigandi lög.

Reykkafarar geta sótt æfingar hjá öðrum slökkviliðum eða æfingasvæðum náist um það samkomulag milli slökkviliðsstjóra.

13. gr. Nám í reykköfun.

Brunamálaskólinn starfrækir nám í reykköfun fyrir slökkviliðsmenn í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 792/2001 um Brunamálaskólann og réttindi og skyldur slökkviliðsmanna.

Kennsla í reykköfun skal vera viðurkennd af Mannvirkjastofnun og skal ætíð leggja fyrir stofnunina til samþykkis kennsluáætlun og skrá yfir búnað til kennslu.

Leiðbeinendur við kennslu skulu vera a.m.k. tveir og uppfylla sömu skilyrði og stjórnendur við æfingar í reykköfun, sbr. 3. mgr. 12. gr. Skulu þeir halda skrá yfir nemendur í reykköfun.

Nemendur í reykköfun skulu slysatryggðir af vinnuveitanda og hafa til umráða reykköfunarbúnað, þ.m.t. hlífðarbúnað, í samræmi við reglugerð um hlífðarbúnað slökkviliðsmanna. Nemendur skulu einnig standast læknisskoðun í samræmi við 15. gr. og leggja fram heilbrigðisvottorð frá lækni því til staðfestingar, ekki eldra en fjögurra vikna.

14. gr. Tilkynning til Mannvirkjastofnunar um heimild til reykköfunar.

Slökkviliðsstjóri skal árlega senda Mannvirkjastofnun upplýsingar um þá slökkviliðsmenn sem uppfylla skilyrði 11. gr. og eru skráðir sem reykkafarar.

Tilkynningu til Mannvirkjastofnunar skal fylgja:

- a. Vottorð um nám í reykköfun, sbr. 13. gr. Sé um að ræða sambærilegt nám skal leggja fram vottorð eða prófskríteini um námið og lýsingu á náminu. Upplýsingar skv. þessum lið þarf einungis að senda þegar reykkafari hefur störf.
- b. Staðfesting slökkviliðsstjóra á að viðkomandi uppfylli heilbrigðiskröfur skv. 15. gr.

Mannvirkjastofnun heldur skrá um þá slökkviliðsmenn sem slökkviliðsstjórar hafa tilkynnt um að séu skráðir sem reykkafarar.

15. gr. Læknisskoðun og mat á þoli og líkamsstyrk.

Reykkafari slökkviliðs skal fara árlega í sérstaka læknisskoðun og standast þær heilbrigðiskröfur sem fram koma í viðauka við reglugerð þessa. Jafnframt skal hann árlega undirgangast og standast próf í þoli og líkamsstyrk eins og mælt er fyrir um í viðaukanum. Reykkafari skal auk árlegrar læknisskoðunar fara í læknisskoðun hvenær sem viðkomandi læknir telur þörf á.

Gildistími læknisskoðunar og prófs í þoli og líkamsstyrk er 12 mánuðir nema annað sé tekið fram. Verði skyndilega verulegar breytingar á heilsufari reykkafara getur slökkviliðsstjóri óskað eftir að læknisskoðun og/eða próf sé endurtekið.

Reykkafarar og nemar í reykköfun skulu vera í góðu andlegu og líkamlegu ástandi og vera hæfir til reykköfunarstarfa. Uppfylli reykkafari eða nemi í reykköfun ekki heilbrigðiskröfur við læknisskoðun eða standist ekki próf í þoli og líkamsstyrk er honum óheimilt að stunda reykköfun eða nám í reykköfun.

Heimilt er að leita álits landlæknis vegna ágreinings í tengslum við læknisskoðun.

Hafi reykkafari verið frá vinnu vegna einhverra eftirtalinna ástæðna skal hann leggja fram heilbrigðisvottorð frá lækni um að hann uppfylli heilbrigðiskröfur samkvæmt þessari grein og geti hafið störf við reykköfun að nýju:

- a. Veikinda eða slyss þar sem hann er frá vinnu í meira en 20 daga,
- b. innlagnar á sjúkrastofnun,
- c. þungunar.

16. gr. Skyldur slökkviliðsstjóra.

Slökkviliðsstjóri skal tryggja eins og framast er unnt að reykköfun sé skipulögð og framkvæmd þannig að heilsu og öryggi allra sem þátt taka í aðgerðinni sé ekki hætta búin.

Slökkviliðsstjóri ber ábyrgð á því að reykköfunarbúnaður uppfylli kröfur um gæði samkvæmt reglugerð þessari og reglugerð um hlífðarbúnað slökkviliðsmanna og að fylgt sé ákvæðum reglugerðarinnar um viðhald og meðferð búnaðarins.

Slökkviliðsstjóri ber ábyrgð á því að reykkafarar fái þjálfun í samræmi við ákvæði reglugerðar þessarar og þeir séu upplýstir um meðferð og viðhald reykköfunarbúnaðar.

Slökkviliðsstjóri skal sjá til þess að við reykköfun sé nauðsynlegur fjöldi reykkafara sem uppfylla ákvæði reglugerðar þessarar og sá búnaður sem nauðsynlegur er til að tryggja öryggi við reykköfun sem og vegna hugsanlegra neyðartilfella sem upp geta komið.

Slökkviliðsstjóri skal sjá til þess að færð sé skýrsla um sérhverja reykköfun, sbr. 19. gr., að haldin sé skrá um meðferð og viðhald reykköfunarbúnaðar, sbr. 10. gr. og að slys og óhöpp séu skráð, sbr. 5. gr. Mannvirkjastofnun skal hafa aðgang að framangreindum skýrslum og skrám.

17. gr.

Stjórnandi reykkafara hefur umsjón með þeim reykköfurum sem tilheyra hans teymi við tiltekna reykköfun og leiðir framkvæmd reykköfunarinnar undir yfirumsjón stjórnanda á

vettvangi. Hann skal sjá til þess að unnið sé eftir reykköfunaráætlun og að öryggisreglur séu haldnar. Hann skal yfirfara búnað reykkafara áður en þeir reykkafa.

Stjórnanda reykkafara er óheimilt að reykkafa sjálfur eða sinna öðrum störfum á vettvangi sem trufla hlutverk hans sem stjórnandi reykkafara.

Stjórnandi reykkafara skal hafa a.m.k. fimm ára reynslu sem reykkafari eða eiga að baki a.m.k. 125 klst. í reykköfun eða reykköfunaræfingum.

Stjórnandi reykkafara skal sjá til þess að við reykköfun séu ávallt tveir reykkafarar sem vinna saman og skulu þeir ætíð vera í fjarskiptasambandi við stjórnanda reykkafara og sömuleiðis sín á milli. Stjórnandi á vettvangi skal tilnefna varateymi reykkafara á vettvangi sé þess þörf.

Stjórnandi reykkafara skal yfirfara allar skráningar þeirra reykkafara sem hann hefur umsjón með og staðfesta þær, sbr. 19. gr. Skal hann einnig eftir atvikum færa inn athugasemdir sem skipt geta máli varðandi reykköfunina.

18. gr. Skyldur reykkafara.

Reykkafari að störfum skal ætíð vera meðvitaður um að ákvarðanir sem hann tekur og aðgerðir sem hann framkvæmir meðan á reykköfun stendur hafa eða geta haft áhrif á hans eigið öryggi sem og öryggi starfsfélaga hans. Reykkafari skal fyrir reykköfun fullvissa sig um að reykköfunarbúnaður hans sé í lagi. Skal hann ætíð fara eftir fyrirmælum stjórnanda reykkafara og skrá sérhverja reykköfun eins og nánar greinir í 19. gr.

19. gr. Reykköfunarbók reykkafara.

Reykkafari skal halda skrá, reykköfunarbók, yfir hverja reykköfun, þ.m.t. æfingar. Reykköfunarbók er eign slökkviliðs og skal varðveitt varanlega.

Reykkafari skal færa eftirfarandi atriði í reykköfunarbók sína, eins og við á hverju sinni:

- a. Nafn stjórnanda reykkafara.
- b. Dagsetningu og staðsetningu reykköfunar.
- c. Tilgang reykköfunar.
- d. Númer þess reykköfunartækis sem notað er, upphafsloftmagn og öndunarloft sem reykkafarinn notar.
- e. Reykköfunartíma og fjölda tilvika sem er reykkafað.
- f. Slys, óhöpp, veikindi og bilanir við reykköfun.
- g. Athugasemdir vegna öryggis og heilsu starfsmanna.

Reykkafari skal sjá til þess að stjórnandi reykkafara staðfesti færslur hverju sinni í reykköfunarbók.

Mannvirkjastofnun gefur út fyrirmynd að rafrænni reykköfunarbók.

20. gr. Neyðarráðstafanir.

Slökkviliðsstjóri skal hafa áætlun um hvernig bregðast skal við slysum og öðrum hugsanlegum neyðaratvikum við reykköfun. Skal slík neyðaráætlun innihalda lýsingar á aðgerðum og verkefnum hvers starfsmanns og skal tiltekinn sá búnaður sem nota þarf þegar neyðarástand verður. Neyðaráætlunin skal kynnt öllum þeim starfsmönnum sem að reykköfun koma og skal þeim gerð grein fyrir skyldum sínum samkvæmt áætluninni. Slökkviliðsstjóri skal sjá til þess að haldnar séu reglulega æfingar samkvæmt fyrirætlunum neyðaráætlunarinnar.

Slökkviliðsstjóri skal tryggja að allir starfsmenn slökkviliðs á reykköfunarstað hafi tilskilda þekkingu til að beita fyrstu hjálp vegna mögulegra slysa eða óhappa við reykköfun. Nauðsynlegur skyndihjálparbúnaður, þ.m.t. hjartastuðtæki, brunagel og öndunargríma, skal vera til staðar og aðgengilegur við reykköfun.

Reglugerð um eldvarnir og eldvarnaeftirlit nr. 723/2017.

1.gr. Markmið.

Markmið þessarar reglugerðar er að vernda líf, heilsu, umhverfi og eignir með því að gera kröfur um fyrirbyggjandi brunavarnir, rekstur þeirra og tryggja fullnægjandi eldvarnaeftirlit.

19. gr. Skoðunarskylda.

Eldvarnaeftirlit skal haft með mannvirkjum, lóðum og starfsemi þar sem eldhætta getur skapast og ógnað lífi, heilsu, umhverfi og eignum.

Eftirfarandi mannvirki, lóðir eða starfsemi eru skoðunarskyld af hálfu eldvarnaeftirlits slökkviliðs eða eftir atvikum háð eigin eftirliti eiganda, sbr. 26. gr.:

- a. þar sem margir starfa, koma saman, fara um eða dveljast og/eða þar sem hætta er á stórfelldu manntjóni í eldsvoða,
- b. þar sem af fyrirhugaðri starfsemi stafar sérstök eldhætta, þar sem hætta er á stórfelldu eignatjóni í eldsvoða eða þar sem eldsvoði getur haft alvarlegar samfélagslegar afleiðingar,
- c. allar byggingar í notkunarflokki 4, 5 og 6 skv. ákvæðum byggingarreglugerðar,
- d. mikilvægar menningarsögulegar byggingar og mannvirki,
- e. annað atvinnuhúsnæði og opinberar byggingar sem slökkviliðsstjóri telur nauðsynlegt að sæti reglubundnu eldvarnaeftirliti.

Eldvarnareftirlit skv. 2. mgr. skal framkvæmt með eftirfarandi tíðni:

- a. Mannvirki sem falla undir a-, b- og c-lið 2. mgr.: að lágmarki einu sinni á ári.
- b. Mannvirki sem falla undir d- og e-lið 2. mgr.: skoðun að lágmarki fjórða hvert ár.

Slökkviliðsstjóri getur ákveðið að í stað árlegrar eftirlitsskoðunar á mannvirkjum sem falla undir a-lið 2. mgr. sé framkvæmt átaksverkefni þar sem slökkviliðið skoðar eingöngu einn eða fleiri fyrirframákveðna þætti brunavarna fyrir sambærileg mannvirki.

Slökkviliðsstjóri metur og heldur skrá um hvaða mannvirki, lóðir og starfsemi á hans starfssvæði falla undir skoðunarskyldu þessarar greinar. Við það mat skal slökkviliðsstjóri m.a. byggja á leiðbeiningum Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar. Skráin skal birt í brunavarnaáætlun og uppfærð a.m.k. einu sinni á ári á vefsíðu viðkomandi slökkviliðs eða sveitarfélags.

20. gr. Árleg eftirlitsáætlun.

Sveitarfélag skal gæta þess að nægjanlegur hluti af heildarframlagi til slökkviliðsins sé nýttur til forvarna og eftirlitsstarfa.

Fyrir 1. febrúar ár hvert skal slökkviliðsstjóri gefa út eftirlitsáætlun ársins þar sem gerð er grein fyrir því hvaða mannvirki, lóðir og starfsemi í sveitarfélaginu munu sæta eldvarnareftirliti það árið. Áætlunin skal birt á vefsíðu slökkviliðsins eða viðkomandi sveitarfélags.

Fyrir 1. mars ár hvert skal slökkviliðsstjóri taka saman skýrslu um framkvæmd eldvarnareftirlits á liðnu ári og hvaða árangur hefur náðst. Senda skal Húsnæðis- og mannvirkjastofnun afrit af skýrslunni, eftir atvikum rafrænt.

21. gr. Samvinna og fræðsla.

Slökkvilið skal hafa samvinnu við önnur stjórnvöld, þannig að lögum og reglugerðum sem settar eru til að hafa stjórn á brunaáhættu sé beitt í samvinnu eftirlitsaðila.

Slökkviliðið skal standa fyrir fræðslu og veita leiðbeiningar um hættuna á og við eldsvoða, um forvarnir og um aðgerðir við eldsvoða.

22. gr. Uppbygging og mönnun eldvarnaeftirlits.

Á öllum starfssvæðum slökkviliða skal vera tryggt að eldvarnareftirlit slökkviliðs sé þannig skipulagt, mannað, menntað og þjálfað að það geti annast eftirlit með þeirri áhættu sem er á starfssvæði slökkviliðs og nauðsynlegt forvarnarstarf.

Eldvarnareftirlit skal framkvæmt í samræmi við verklagsreglur og skoðunarhandbækur Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar.

Í öllum slökkviliðum skal vera starfandi eldvarnareftirlitsmaður sem sinnir eldvarnareftirliti, eftir atvikum samhliða öðrum störfum, sbr. þó 23. gr. Fjöldi starfandi eldvarnareftirlitsmanna skal taka mið af þeim áhættuþáttum sem eru í sveitarfélaginu. Í slökkviliði skal þó að lágmarki vera einn eldvarnareftirlitsmaður í fullu starfi fyrir hverja 10.000 íbúa á starfssvæði slökkviliðsins, nema rökstutt sé í brunavarnaáætlun að annað sé nægjanlegt. Ef íbúar eru færri skal lágmarksstarfshlutfall eldvarnareftirlits vera í réttu hlutfalli við íbúafjölda. Meta verður í brunavarnaáætlun hvort aðstæður og áhættuþættir í sveitarfélaginu krefjist aukins fjölda eldvarnareftirlitsmanna.

Sveitarfélög skulu leitast við að hafa samstarf um eldvarnareftirlit til að nýta sem best hæfni starfsmanna.

Þeir sem sinna eldvarnareftirliti og stjórnendur þess skulu a.m.k. hafa lokið viðeigandi námi samkvæmt reglugerð um brunamálaskólann og réttindi og skyldur slökkviliðsmanna eða hafa menntun sem Húsnæðis- og mannvirkjastofnun metur jafngilda. Þeir skulu jafnframt hafa menntun skv. einum af eftirtöldum liðum:

- a. Menntun fyrir slökkviliðsmenn skv. reglugerð nr. 792/2001, um Brunamálaskólann og réttindi og skyldur slökkviliðsmanna eða
- b. hafa lokið 32 einingum í byggingartækni að loknu sveinsprófi, þ.e. jafngildi meistararéttinda á byggingasviði eða byggingariðnfræði eða
- c. hafa lokið prófi í byggingartækni, byggingarverkfræði, arkitektúr eða byggingarfræði.

Fáið ekki aðili til starfa sem uppfyllir framangreind hæfisskilyrði er sveitarstjórn heimilt að höfðu samráði við Húsnæðis- og mannvirkjastofnun að ráða eldvarnareftirlitsmann tímabundið til starfa, þó ekki lengur en til tveggja ára í senn.

25. gr. Framkvæmd eftirlits og málsmeðferð.

Sá sem framkvæmir eftirlit skal meta hvort allir þættir sem geta haft áhrif á brunaáhættu og þær aðgerðir sem eru notaðar til að takmarka afleiðingar við bruna séu nægjanlega útfærðir. Að loknu eftirliti skal eftirlitsaðili gera skýrslu þar sem fram koma frávik frá kröfum um brunaöryggi, athugasemdir og upplýsingar um þörf fyrir nýjar aðgerðir í öryggismálum. Skýrslan skal án tafar send eiganda og/eða forráðamanni sem og eldvarnarfulltrúa. Eiganda og/eða forráðamanni ber að gefa upplýsingar, innan setts tímafrests, um hvernig brugðist verði við til þess að leiðrétta þau frávik sem bent er á.

Sé ekki farið að fyrirmælum í eftirlitsskýrslu og úrbætur ekki gerðar skal beita viðeigandi úrræðum í samræmi við ákvæði VIII. kafla laga um brunavarnir.